

УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ "ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ:

(Тесислава Ганева)

(Решение на УС с Протокол № 95 / 07.04.2016 г.)

УКАЗАНИЯ ЗА СХЕМА НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

“Помощ за компенсирание разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на Доматен миниращ молец - *Tuta absoluta* Meyrick (Lepidoptera)”

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Правно основание:

1.1. Чл. 26, параграф 2, буква „а” и буква „б”, i и параграф 8, буква „б” от Регламент (ЕС) № 702/2014 г., относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията;

1.2. Чл. 12, ал. 1 и ал. 2, т. 1, буква “а” от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП);

1.3. Национална програма от мерки за контрол на доматен миниращ молец - *Tuta absoluta* Meyrick (Lepidoptera) (Програмата), одобрена със Заповед № РД 12-8/21.03.2012 г. на министъра на земеделието и храните, изменена със Заповеди № РД 12-13 от 23.04.2012 г. и № РД 12-8/31.03.2015 г. на министъра на земеделието и храните.

2. Цел на помощта – предотвратяване разпространението на вредителя Доматен миниращ молец - *Tuta absoluta* на територията на страната, чрез компенсирание на разходите на земеделските стопани по закупуване на продукти и средства за растителна защита за контрол и ликвидиране на нашествието на вредителя.

3. Помощта се предоставя под формата на компенсирание на част от разходите на земеделските стопани по закупуване на продукти и средства за растителна защита за контрол и ликвидиране на вредителя по култура домати.

При доказано от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), с лабораторен анализ, масово размножаване на вредителя по други зеленчукови култури, помощта се предоставя и за тях.

4. Ползватели

4.1. Помощта се предоставя на малки и средни предприятия - земеделски стопани, отговарящи на следните условия:

- да са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ бр. 10 от 1999 г., изм. и доп. ДВ. бр.31 от 28 април 2015г.);

- да отговарят на определението за малки и средни предприятия, съгласно чл. 2 от Приложение I от Регламент (ЕС) 702/2014¹;

¹ Член 2 Численост на персонала и финансови тавани при определяне на категориите предприятия Категорията на микро-, малките и средните предприятия (МСП) обхваща предприятията, в които работят по-малко

- да не са предприятия в затруднено положение² по смисъла на чл. 2, т. 14 на Регламент (ЕС) № 702/2014 г.

Изискването предприятието да не е в затруднено положение не се прилага в случаите, съгласно чл. 1, параграф 6, буква „б“, ii от регламент (ЕС) №702/2014 г., а именно когато предприятието е станало предприятие в затруднено положение поради загубите или щетите, причинени от вредителя Доматен-миниращ молец - *Tuta absoluta*.

- да нямат изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ);
- да нямат изискуеми публични задължения към държавния бюджет.

Помощта се предоставя след представено предписание от Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) за необходимостта от извършване на действия по предотвратяване разпространението на неприятеля доматен миниращ молец - *Tuta absoluta* по култура домати.

При доказано от БАБХ, с лабораторен анализ, масово размножаване на вредителя по други зеленчукови култури, помощта се предоставя и за тях.

4.2. Бенефициенти на помощта са земеделски стопани, отглеждащи зеленчукови култури (в оранжерии и полско производство) с размер на площта над 1 дка (0.1 хектара).

5. Срок на прилагане: от датата на разписката за получаване с идентификационен номер на помощта от Европейската комисия, съгласно чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 702/2014, до 31.12.2020 г. (съгласно чл. 52 от Регламент (ЕС) № 702/2014), до изчерпване на финансовия ресурс.

6. Максимален интензитет на помощта: до 100 % от разходите по закупуване на продукти и средства за растителна защита за предотвратяване и унищожаване на нашествието от доматен миниращ молец - *Tuta absoluta*, но не повече от 250 лв./дка (2500 лв./хектар).

7. Бюджет:

7.1. Максималният бюджет на помощта за 2016 г. е **1 000 000 лв.**

от 250 души, чийто годишен оборот не надхвърля 50 млн. евро и/или чието годишно балансово число не надхвърля 43 млн. евро.

² Дефиниция за „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:

(а) в случай на дружество с ограничена отговорност (различно от МСП, което съществува от по-малко от три години), когато повече от половината от записания акционерен капитал е изразходван поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надвишава половината от записания акционерен капитал. За целите на тази разпоредба „дружество с ограничена отговорност“ се отнася по-специално до видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (31), а понятието „акционерен капитал“ включва, когато е приложимо, премии от акции;

(б) в случай на дружество, при което поне част от членовете носят неограничена отговорност за дълговете на дружеството (различно от МСП, което съществува от по-малко от три години), когато повече от половината от капитала му, посочен в баланса на дружеството, е изразходван поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба „дружество, при което поне част от членовете носят неограничена отговорност за дълговете на дружеството“ се отнася по-специално до видовете дружества, упоменати в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;

(в) когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на националното право, за да бъде подложено на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;

(г) когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;

(д) в случай на предприятие, което не е МСП и през последните две години:

(i) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; както и

(ii) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0.

Размерът на помощта за всяка година (годишен размер) се определя в годишния бюджет на Държавен фонд „Земеделие” (ДФЗ) и се предоставя след решение на Управителния съвет на ДФЗ в рамките на максималния бюджет.

7.2. Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на определения годишен бюджет, се определя коефициент на редукция, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител.

7.3. Размерът на помощта се определя след приключване приема на заявленията и администриране на допустимата за подпомагане площ, след решение на Управителния съвет на ДФЗ „Земеделие”.

8. Приемливи разходи

8.1. Подпомагат се земеделските стопани, в сектор „Зеленчукопроизводство” за част от разходите им по закупуване на продукти и средства за растителна защита за контрол на доматен миниращ молец, утвърдени в Програмата, в т.ч.:

8.1.1. Феромонови уловки за контрол/улавяне на доматен миниращ молец, вкл. капан и феромони;

8.1.2. Биологични агенти – за биологичен контрол на доматен миниращ молец;

8.1.3 Продукти за растителна защита, разрешени в Република България за контрол на доматен миниращ молец *Tuta absoluta*.

Подпомагат се до 250 лв./дка (2500 лв./ектар) от разходите по закупуване на горепосочените продукти и средства за растителна защита.

Продуктите за растителна защита следва да са закупени от лица, които са търговци по смисъла на Търговският закон и притежават удостоверение за търговия с продукти за растителна защита, на основание чл. 91, ал. 1 от Закона за защита на растенията и са включени в публичен регистър на БАБХ, на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за защита на растенията

Средствата за растителна защита могат да са закупени и от лица, които са търговци по смисъла на Търговският закон.

С разрешаването на всеки нов продукт за растителна защита, за контрол на доматен миниращ молец, от компетентния орган в областта на растителната защита - БАБХ, ще се предоставя информация за параметрите на новоразрешените продукти към Държавен фонд „Земеделие”.

Съгласно изискването за наличие на стимулиращ ефект в чл. 6, ал. 2 от Регламент (ЕС) №702/2014 г., се приемат разходи за продукти за растителна защита, които са извършени от подаване на писмено заявление до ДФЗ, преди дейността по контрола на вредителите да е започнала.

9. Недопустими разходи за подпомагане

9.1 Разходи за продукти за растителна защита, които не са разрешени за пускане на пазара и употреба на основание чл. 44 и чл. 45 от Закона за защита на растенията и които не са включени в регистъра на продуктите за растителна защита, за които е издадено разрешение за пускане на пазара и употреба, на основание чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за защита на растенията;

9.2. Разходи за продукти и средства за растителна защита, които не са предвидени като допустими за употреба в Програмата (Всички продукти за растителна защита, които са разрешени за употреба срещу вредителя доматен миниращ молец се считат за неделима част от Програмата³);

³ Съгласно заповед № РД 12-8/31.03.2015 г. на министъра на земеделието и храните.

9.3. Данъкът върху добавената стойност (ДДС) не е допустим за подпомагане, освен в случаите, когато не подлежи на възстановяване съгласно законодателството в областта на ДДС.

9.4. Разходи за продукти и средства за растителна защита, които са направени преди подаване на заявлението по т. 1 от Раздел II до ДФЗ.

II. РЕД И ДОКУМЕНТИ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Земеделският стопанин подава заявление⁴ за подпомагане по образец, генерирано от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), в териториалните структури на ДФЗ, по постоянния адрес на физическото лице или едноличния търговец или по седалището на юридическото лице. В заявлението се декларира: площта за кандидатстване; обстоятелството, че попадат в категория малки и средни предприятия; че не е предприятие в затруднено положение; наличие/липса на друго публично финансиране за заплащане на продукти и средства за растителна защита за контрол на доматен миниращ молец; регистрация по ЗДДС.

2. Съпътстващи документи към заявлението за подпомагане:

2.1. извлечение от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) или анкетен формуляр (*в случай на неочертане на площите в ИСАК*) за обработваните площи.

2.2. копие от регистрационна карта, удостоверяваща актуална регистрация за земеделски стопанин по Наредба №3 /1999 г.;

2.3. удостоверение за наличието или липсата на задължения по чл. 87, ал. 6 от ДОПК, издадено от съответната Териториална дирекция на Националната агенция за приходите, но не по-късно от два месеца преди датата на подаване на документите в териториалната структура на ДФ „Земеделие“;

2.4. решение на компетентния орган на управление на юридическото лице за ползване на помощта;

2.5. удостоверение за актуална банкова сметка, по която ще бъде преведена сумата;

2.6. предписание от ОДБХ за необходимостта от извършване на действия по предотвратяване разпространението на неприятеля доматен миниращ молец - *Tuta absoluta* по домати.

2.6.1. При масово намножаване на вредителя по други зеленчукови култури, се предоставя предписание от ОДБХ за необходимостта от извършване на действия по предотвратяване разпространението на неприятеля, което е на база резултат от лабораторен анализ за идентификация на неприятеля при съответната зеленчукова култура (Растителната проба с наличен вредител се взема от инспектор от ОДБХ и се изпраща за анализ в Централна лаборатория по карантина на растенията.).

3. ДФЗ извършва документална проверка за верността на информацията, предоставена от кандидата за подпомагане, както и за спазването на изискванията за допустимост на заявлението.

III. РЕД И ДОКУМЕНТИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

1. Земеделският стопанин представя пред териториалната структура на ДФЗ **оригинал и копие на оригинална фактура и платежен документ** за закупените и приложени продукти и средства за растителна защита за контрол на доматен миниращ молец, съгласно т. 8 от Раздел I на Указанията.

⁴ При спазване изискването на чл. 6, т. 2 от Регламент (ЕС) №702/2014, заявлението за помощ следва да съдържа поне следната информация:

- 1) наименованието и размера на предприятието;
- 2) описание на проекта или дейността, включително съответната начална и крайна дата;
- 3) местонахождението на проекта или дейността;
- 4) списък с допустимите разходи;
- 5) вида (безвъзмездна помощ, заем, гаранция, възстановяем аванс или друг вид) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта/дейността.

Копията следва да бъдат заверени с подпис и печат от земеделския стопанин и отдел "Прилагане на схеми и мерки за подпомагане" (ПСМП) към Областните дирекции на ДФЗ. След заверяване на копията, оригиналните документи следва да бъдат върнати на земеделския стопанин.

Във фактурата за закупените продукти следва да са отбелязани количеството/бройките и съответната единична цена.

Върху оригиналната фактура (на обратната страна) се прави заверка от ПСМП, като се отбелязва, че фактурата е представена по схема за борба с доматиен миниращ молец, дата, подпис и печат.

2. Земеделският стопанин представя декларация по образец, в която е направена рекапитулация на вложените количества продукти за растителна защита за контрол на доматиен миниращ молец *Tuta absoluta*, според Програмата, заверена от Областните дирекции по безопасност на храните.

Декларацията се заверява от ОДБХ след представяне и проверка на попълнен Дневник за проведени химични обработки, съгласно чл. 104 ал. 1, т. 3 от Закона за защита на растенията във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 2 и ал. 2 от Наредба № 104 от 22 август 2006 г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита.

Използването на капани, феромони и биологични агенти се удостоверява със заверка на фактурата от ОДБХ.

3. ДФ "Земеделие" извършва проверка на изискуемите документи по Раздел III на Указанията за прилагане на помощта и изчислява размера на подпомагане.

4. ДФЗ сключва договор със земеделския стопанин.

5. ДФЗ превежда дължимата сума по банковата сметка на земеделския стопанин.

IV. КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТИ

1. Отделите РТИ към ОД на ДФ „Земеделие“ извършват проверки на място за установяване размера на обработваните площи.

2. При установени обстоятелства по т. 1., различни от заявените:

2.1. Констатирана по-малка площ от заявената, помощта се редуцира на база реално констатираната площ.

2.2. Констатирана по-голяма площ от заявената, помощта е на база заявената площ.

3. При констатирано нецелево използване на помощта, включително и при анулирани фактури, при деклариране на неверни данни, при представяне на неистински документи, както и при неспазване на мерките за контрол на вредителя доматиен миниращ молец *Tuta absoluta*, предвидени в Програмата, помощта подлежи на връщане. Вземането става изискуемо, ведно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

4. Дирекция „КСП“ в ЦУ на ДФ „Земеделие“ извършва административна проверка на база извадка от 10 % от бенефициентите. Определянето на извадката се извършва при спазване на съотношение: 40 % на база риск-анализ (при рисков фактор размер на площта, за която се кандидатства) и 60 % на случаен принцип от обхвата.

5. ДФ „Земеделие“ може по всяко време да изисква информация и документи от земеделските стопани във връзка с доказването на правомерното използване на помощта.

V. СРОКОВЕ НА ПОМОЩТА

1. Срок за подаване на заявления: от 11 април 2016 г. до 30 септември 2016 г.

2. Срок за отчитане и представяне на документи по т. 1. и т. 2. от Раздел III на настоящите указания: до 21 октомври 2016 г.

3. Срок за сключване на договори и изплащане на средствата: до 30 ноември 2016 г.

Допуска се изплащане на помощта и след срока, при възникнали казуси и обстоятелства, изискващи извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициент.

VI. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта, съгласно тази схема, е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз.

2. Земеделски стопани, които не са малки или средни предприятия по смисъла на Регламент (ЕС) №702/2014 нямат право на помощта. При неизпълнение на това задължение помощта става изискуема и подлежи на връщане, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

3. Земеделски стопани, които са предприятия в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) №702/2014 нямат право на помощта. При неизпълнение на това задължение помощта става изискуема и подлежи на връщане, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

4. При спазване изискването за стимулиращ ефект (чл. 6, т. 2 от Регламент (ЕС) №702/2014 г.), работата по проекта или дейността, предмет на подпомагане с държавната помощ, не може да започне преди подаване на писмено заявление до предоставящия орган.

5. Помощта не може да е свързана с мерки, за които в законодателството на Съюза е предвидено, че разходите по тези мерки са за сметка на бенефициера, освен ако разходите за тях се покриват изцяло от задължителни такси, наложени на бенефициерите.

6. Земеделски стопани, които са предприятия - обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар нямат право на помощта.

7. Помощта, съгласно тази схема може да се натрупва с:

- всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки се отнасят до различни установими допустими разходи;

- всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които частично или напълно се припокриват, само ако това натрупване не води до надвишаване на най-високия интензитет на помощта или размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на Регламент (ЕС) №702/2014 г.;

- с помощ de minimis за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта или размерът на помощта не превишава стойностите, определени в Регламент (ЕС) №702/2014 г.

8. С цел недопускане на превишаване на максималния интензитет на помощта, посочен в т. 6, I Общи положения, се въвежда следния механизъм за контрол: преди началната дата на прилагане на схемата ще се изисква официална информация от компетентните дирекции в Министерство на земеделието и храните, прилагачи схеми и мерки за подпомагане с публични средства, предвидено ли е подпомагане за продукти за растителна защита за контрол на Доматен миниращ молец. При условие, че е предвидено такова, МЗХ уведомява ДФЗ, като ДФЗ следва да направи проверка за всеки земеделски стопанин, кандидатстващ по схемата на държавна помощ.

9. При подпомагане при условията на тази схема не се допуска промяна по отношение на субектите, които се подпомагат. Договорът между Фонда и земеделския стопанин не може да се променя по отношение на страни по договора, включително не са допустими прехвърляния на права и задължения по него.

10. Публикуване и информация

Във връзка изпълнение на изискванията на чл. 9 от Регламент 702/2014 г. Публикуване и информация, и към настоящия момент на уебсайта на Министерство на земеделието и храните се поддържа актуален списък на държавните помощи, съдържащ информация за видовете помощи, период на подпомагане, правно основание, цел, форма и интензитет на помощта, както и препращане към официалния уебсайт на Комисията, където са публикувани всички държавни помощи (обобщена информация, в случаите на помощи освободени от нотификация, или решенията на ЕК относно съвместимостта с правилата за държавни помощи).

На уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието - Държавен фонд „Земеделие“ се публикуват указания за прилагане на всички държавни помощи в земеделието, попадащи в обхвата на груповото освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

11. Наблюдение

Във връзка с изпълнение на изискванията на чл. 13 от Регламент 702/2014 г. Наблюдение, за поддържане на подробни записи с информация и подкрепяща документация, чрез която може да се установи изпълнението на всички условия, определени в регламента, в Министерство на земеделието и храните се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в Регламент (ЕС) №702/2014 г. се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата за помощ.

В ДФ „Земеделие“ се съхраняват документите по Раздели II и III от настоящите указания за предоставяне на помощта.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

РУМЕН ПОРОЖАНОВ

